

Mauri Pekkarinen
Elinkeinoministeri

Näkemyksiä toimialueen laajennuksen vaikutuksista infra-alaan ELY-keskuksen perustamisen myötä

Aluehallinnon uudistamishanke (ALKU) käynnistettiin kesällä 2007 selkeyttämään valtion aluehallinnon viranomaisten rooleja, tehtäviä, ohjausta ja aluejakoja. Uudistuksen tavoitteena on parantaa aluehallinnon kansalais- ja asiakaslähtöisyyttä, tuloksellisuutta ja tehokkuutta.

Kaikkiaan 15 Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskusta (ELY) ja 6 aluehallintovirastoa (AVI) hoitavat alueilla tehtäviä, joita ennen hoitivat vuoden 2010 alusta lakkautetut lääninhallitukset, TE-keskukset, alueelliset ympäristökeskukset, ympäristölupavirastot, tiepiirit ja työsuojelupiirien työsuojelutoimistot.

ELYissä on kolme vastuualuetta:

- elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri
- liikenne ja infrastruktuuri
- ympäristö ja luonnonvarat

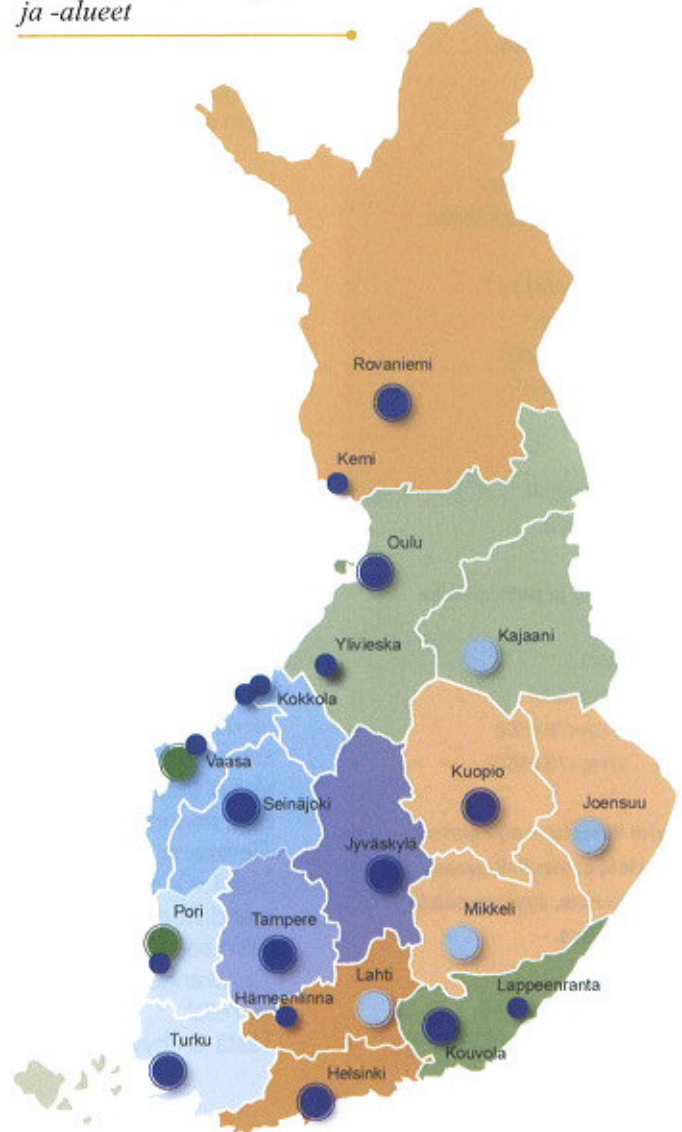
ELY-keskusten tehtäviä ovat mm:

- yritysten neuvonta-, rahoitus- ja kehittämisspalvelut, työllisyysperusteiset tuet ja työvoimakoulutus, maatalo- ja kalatalousasiat, maahanmuuttoasiat ja EU:n rakennerahastohankkeet
- ympäristönsuojelu, alueiden käytön ja rakentamisen ohjaus, luonnonsuojelu, ympäristön tilan seuranta, vesivarojen käyttö ja hoito
- maanteiden kunnossapito, tiehankkeet, liikenteen lupa-asiat, liikenneturvallisuus, joukkoliikenne ja saaristoliikenne
- ammatillinen koulutus, kirjasto-, liikunta-, opetus- ja nuorisotoimen tehtävät.

ELY-keskukset toimivat yhteistyössä maakunnan liittojen kanssa.

Työ- ja elinkeinotoimistot ovat ELY-keskusten alaisia.

ELY-keskusten toimipaikat ja -alueet

Kokoamalla eri viranomaistoimintoja yhteen voidaan turvata kansalaisten palvelut valtionhallinnon henkilöstön vähenemisestä huolimatta.

Laaja-alaista osaamista

ELY-keskusten strategisesta ja yleishallinnollisesta ohjauksesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö. Omilla politiikkalohkoillaan ELYjä ohjaavat työ- ja elinkeinoministeriön lisäksi sisäasiainministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö. Keskukset toteuttavat myös Elintarviketurvallisuusviraston (Evira), Liikenneviraston, Maahanmuuttoviraston, Maaseutuviraston (Mavi) sekä Teknologian ja innovaatioiden kehittämisskeskus Tekesin tavoitteita.

Yhteistyötä ja synergioita toimijoiden välillä pystytään parantamaan, kun aiemmin usean viranomaisen hoitamat tehtävät hoituvat nyt yhdessä paikassa. Esimerkiksi maankäytön, asumisen, teollisuuden ja muun yritystoiminnan, palvelujen, virkistysalueiden ja liikenteen suunnittelusta vastaavat osaajat ovat nyt saman katon alla.

Laaja-alaisen osaamisensa avulla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset luovat edellytyksiä kehittyvälle elinkeinoelämälle, toimivalle ja turvalliseen liikenteelle sekä hyvälle elinympäristölle ja kestäväälle kehitykselle. Eri toimijat ovat tehneet ennenkin tiivistä yhteistyötä maakunnan liittojen ja muiden kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Organisaatioiden yhdistyttyä voidaan yhteistyötä sidosryhmien kanssa tiivistää entisestään.

Parempaa ja yhtenäisempää palvelua asiakkaille

ELY-keskuksista saa samat palvelut kuin, mitä niitä edeltävät organisaatiotkin tarjosivat. Kokoamalla eri viranomaistoimintoja yhteen voidaan turvata kansalaisten palvelut valtionhallinnon henkilöstön vähenemisestä huolimatta. Hallinnosta ke-

hitetään kansalais- ja asiakaslähtoisempää, tuottavampaa ja kustannustehokkaampaa.

Asioinnin helpottamiseksi palveluja kootaan asiakkaille loogisiksi kokonaisuuksiksi, jotka vastaavat asiakkaan kulloiseenkin tarpeeseen. Sähköisen asioinnin mahdollisuuksia lisätään. Viime vuoden lopulla käynnistyi hanke ELY-keskusten, AVI:n, TE-toimistojen ja maistraattien sähköisten palveluiden ja asianhallinnan kehittämiseksi. Asioinnista pyritään tekemään kaikin puolin helppoa ja sujuvaa. Ennen monen eri viranomaisen luona hoidetut asiat hoituvat lähitulevaisuudessa "yhdeksi luukulta".

Merkittävä panos alueiden kehittämiseen

Aluekehittämisessä, maankäytön suunnittelussa, aluerakenteen kehittämisessä ja

Asioinnista pyritään tekemään kaikin puolin helppoa ja sujuvaa.

sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan asioissa ELY-keskukset toimivat yhteistyössä maakuntien liittojen kanssa. Myös näissä asioissa valtionhallinnon näkemykset ja tuki saadaan alueella aikaisempaa kootumpana, kun niin elinkeinoin, ympäristöön kuin liikenteeseenkin liittyvät kysymykset voidaan käydä läpi saman viranomaisen kanssa.

ELY-keskusten kautta ohjautuu maakuntiin vuosittain 4,3 Mrd euroa erilaisiin elinkeinoelämän, koulutuksen, ympäristön, liikenteen ja työllisyyden hankkeisiin.

Kaikkiin hankintoihin yhtenäisiä toimintatapoja

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut keväällä 2010 ohjausryhmän ja kaksi työryhmää valmistelemaan ehdotukset ELY-keskusten vastuulla olevan tie-, vesi- ja ympäristörakentamisen hankintamenettelyjen kehittämiseksi ja organisoimiseksi. Syksyllä 2010 työtä päätettiin laajentaa koskemaan myös elinkeinovastuualueen hankintoja.

Tehtävänä on löytää ratkaisuja, joissa ELYjen asiakkaiden tarvitsemia palveluja ja -tuotteita hankitaan laadukkaasti, tehokkaasti, markkinoita hyödyntäen sekä osaamista kehittäen ja alan tuottavuuden kehittyminen mahdollistaen. Yhteinen toimintajärjestelmä varmistaa yhteisten menettelyjen ja asiakirjojen käytön ja parantaa osaltaan tuottavuutta.

Tavoitteen mukaan vuonna 2015 ELYillä on yhtenäinen hankintatoimi, joka perustuu palveluiden tilaamiseen pääasiassa ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Tie-, vesi- ja ympäristörakentaminen ja kunnossapito sekä asiantuntija- ja koulu-

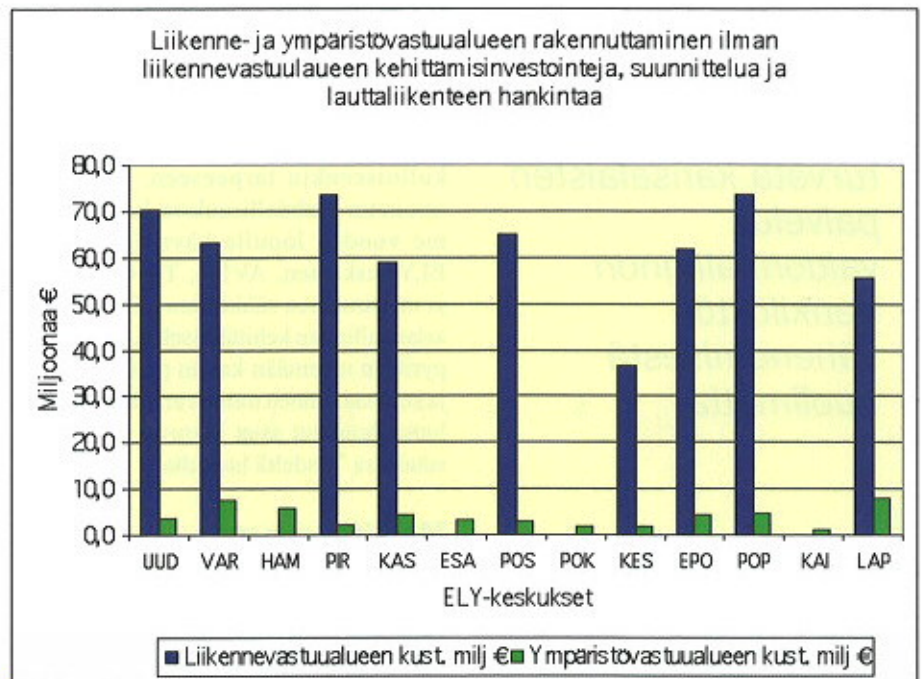
Tavoitteen mukaan vuonna 2015 ELYillä on yhtenäinen hankintatoimi, joka perustuu palveluiden tilaamiseen pääasiassa ulkopuolisilta palveluntuottajilta.

ELY-keskusten liikennevastuualueet vastaavat noin 710 miljoonan euron vuotuisista hankinnoista ja ympäristövastuualue noin 40 miljoonan euron hankinnoista. Tämän lisäksi Liikennevirasto hankkii tienrakennushankkeita 240 miljoonalla eurolla. Liikennevastuualueella hankintoihin käytetään noin 159 henkilötyövuotta ja ympäristövastuualueella 95 henkilötyövuotta.

Elinkeinovastuualueella vuotuiset asiantuntijapalvelujen hankinnat ovat olleet 200–300 miljoonaa euron välillä, työvoimapolitiikan aikuiskoulutuksen hankinnat 220–270 miljoonaa euroa ja muut asiantuntijapalveluhankinnat noin 40 miljoonaa euroa.

On mahdollista luoda kokonaan uusia, monipuolisia ja motivoivia työnkuvia.

Liikenne- ja ympäristövastuualueen hankinnat ilman liikennevastuualueen suuria kehittämishankkeita, suunnittelua ja lauttaliikenteen hankintaa. Lapin ympäristövastuualueen luvuissa ovat mukana EAKR-hankkeiden ja yhteisrahoitushankkeiden kustannukset

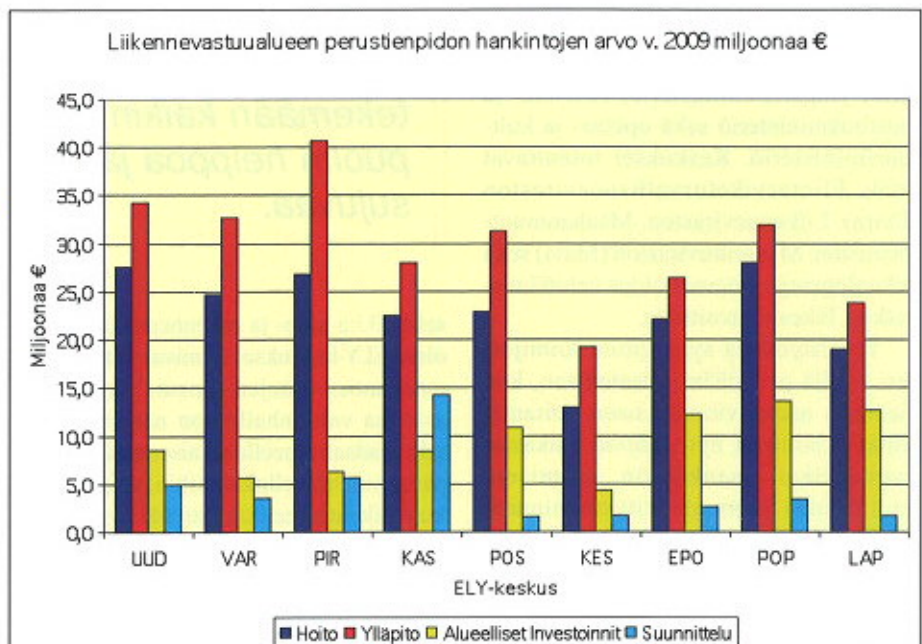
Liikennevastuualueen perustienpidon (hoito + ylläpito + alueelliset investoinnit + suunnittelu) hankintojen arvo v. 2009 ELY-keskuksittain.

tuspalvelut hankitaan tilaajan osaaminen varmistaen markkinoilla toimivilta yrityksiltä kilpailuttamalla.

Yhtenäiset toimintatavat tuovat tehokkuutta viranomaisen toimintaan, mutta ne selkeyttävät ja tehostavat myös infran rakentajien ja muiden palvelutuottajien toimintaa. Vaikka esimerkiksi liikenteen hankinnat sekä työvoimapolitiittiset koulutuspalvelut on kilpailutettu pitkään ja palveluntuottajina on laaja konsulttijoukko, niin markkinoiden edelleen avaaminen luo työmahdollisuuksia palveluntuottajille.

Henkilöstölle uusia mahdollisuuksia

Henkilöstölle ELY-keskukset merkitsevät mahdollisuutta tehtävien laajenemiseen ja oman osaamisen kattavampaan hyödyntämiseen. Käytännössä on jo nähty, että eri toimialojen ja ammattiryhmien yhteisymmärrys ja erilaisten töiden merkitys nähdään paremmin. Kun samantyyppisiä tehtäviä hoitavat toimialat sijoittuvat saman katon alle, voidaan niiden töitä järjestellä innovatiivisemmin ja tehokkaammin. On mahdollista luoda kokonaan uusia, monipuolisia ja motivoivia työnkuvia.

Esimerkiksi kenttätöitä, erilaisia tarkastuksia ja valvontoja on tehty ja tehdään kaikissa ELYjä edeltävissä organisaatioissa. Niiden järjestäminen uudella tavalla voi luoda kokonaan uusia työnkuvia. Jatkossa samalla tarkastus- tai valvontakäynnillä voidaan korvata aiemmin erikseen tehtyjä käyntejä vaikkapa mautiloilla EUTukiasioiden ohessa voidaan hoitaa myös ympäristö- ja liikenneasiat.

Paljon tehty, mutta tekemistä riittää

ELY-keskukset ovat nyt olleet toiminnassa vuoden. Ne ovat uudistuneet hallinnollisesti ja johtamiskäytäntöjä on yhtenäis-

tetty. Talousarviovalmistelun ja tulosohtauksen menettelyt on kertaalleen käyty läpi. Tietohallinnon ja henkilöstöasioiden hoidon käytäntöjen yhtenäistäminen on vauhdissa. Erityistä painoa on laitettu toiminnan asiakaslähtöisyyden ja tehokkuuden lisäämiseen.

Kaikkia yhdistymisen mukanaan tuomia synergiamahdollisuuksia ei vielä kuitenkaan ole ehditty realisoimaan. Toiminnan kehittämistyö on vasta päässyt ottamaan ensimmäiset askeleet. Pian alkava seuraava strategiakausi tulee olemaan ELYjen toiminnan kehittämisen kausi, jolloin sisäiset hallinnolliset muutokset alkava näkyä etuna myös ELY-keskusten asiakkaille ja kaikille sidosryhmille.